

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МЕТРОЛОГІЯ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЯ

спеціальність	142 Енергетичне машинобудування	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Процеси та обладнання систем охолодження й кондиціонування	факультет	енергетики, цифрових та комп'ютерних технологій
освітній рівень	Перший (бакалаврський)	кафедра	інтегрованих електротехнологій та енергетичного машинобудування

ВИКЛАДАЧ

Якушенко Євген Миколайович

Вища освіта – спеціальність «Обладнання харчових виробництв».

Науковий ступень - кандидат технічних наук 05.18.12 «Процеси та обладнання харчових, мікробіологічних та фармацевтичних виробництв».

Вчене звання - доцент кафедри холодильної та торговельної техніки і прикладної механіки.

Досвід роботи – більше 20 років.

Показники професійної активності з тематики курсу:

- член Громадської Спілки «Холодильна асоціація України»;
- співавтор ОПП «Процеси та обладнання систем охолодження й кондиціонування» спеціальності 142 «Енергетичне машинобудування» за першим (бакалаврським рівнем);
- співавтор 3 тематичних публікацій;
- автор більше 5 методичних розробок;
- учасник наукових і методичних конференцій.

телефон

0660904649

електронна пошта

0660904649@btu.kharkov.ua

дистанційна підтримка

Moodle

До викладання дисципліни долучені: .

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Метою	вивчення дисципліни «Метрологія та стандартизація» є: ознайомлення з теоретичними і правовими засадами метрології та стандартизації в Україні; основними положеннями стандартів в інженерії; історією розвитку засобів вимірювання; одиницями вимірювання; міжнародними та регіональними організаціями зі стандартизації, метрології та сертифікації.
Формат	лекції, практичні роботи, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота.
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> - передумови виникнення метрології та стандартизації – індивідуальні завдання; - законодавчо нормативну базу національної системи стандартизації, метрології та сертифікації – індивідуальні завдання; - джерела інформаційного забезпечення у сфері технічного регулювання життєдіяльності людини – індивідуальні завдання; - міжнародні, регіональні й національні організації зі стандартизації, метрології та сертифікації – індивідуальні завдання; - користуватися засобами вимірювальної техніки – індивідуальні практичні завдання; - охарактеризувати діяльність українських технічних комітетів – індивідуальні завдання; - володіти багатьма методиками аналізу, правильного відбору зразків для аналізу, підготовки і проведення досліджень, статистичної обробки результатів і проведення деяких інших операцій, наведених у нормативних документах – індивідуальні практичні завдання.
Обсяг і форми контролю	2 кредити ECTS (60 годин): 30 годин лекції, 30 годин лабораторні та практичні; підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота.
Умови зарахування	«вільне зарахування»

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції

ЗК16. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК3. Здатність аналізувати інформацію з літературних джерел, здійснювати патентний пошук, а також використовувати бази даних та інші джерела інформації для здійснення професійної діяльності.

СК9. Здатність виконувати роботи зі стандартизації, уніфікації та технічної підготовки до сертифікації технічних засобів, систем, процесів, устаткування й матеріалів, організувати метрологічне забезпечення теплотехнологічних процесів з використанням типових методів контролю якості продукції у галузі енергетичного машинобудування.

Програмні результати навчання

РН3. Розуміння широкого міждисциплінарного контексту спеціальності 142 Енергетичне машинобудування.

РН5. Виявляти, формулювати і вирішувати інженерні завдання відповідно до спеціальності 142 Енергетичне машинобудування; розуміти важливість не технічних (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) обмежень.

РН6. Розробляти і проектувати вироби в галузі енергетичного машинобудування, процеси і системи, що задовольняють конкретні вимоги, які можуть включати обізнаність про нетехнічні (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) аспекти; обрання і застосовування адекватної методології проектування.

РН7. Проектувати об'єкти енергетичного машинобудування, застосувати сучасні комерційні та авторські програмні продукти на основі розуміння передових досягнень галузі.

РН8. Використовувати наукові бази даних та інші відповідні джерела інформації, здійснювати моделювання з метою детального вивчення і дослідження інженерних питань принаймні в одному з напрямів енергетичного машинобудування.

РН10. Планувати і виконувати експериментальні дослідження за допомогою інструментальних засобів (вимірювальних приладів), оцінювати похибки проведення досліджень, робити висновки.

РН11. Розуміння застосовуваних методик проектування і досліджень у сфері енергетичного машинобудування, а також їх обмежень.

РН12. Застосовувати практичні навички вирішення завдань, що передбачають реалізацію інженерних проектів і проведення досліджень.

РН13. Використовувати обладнання, матеріали та інструменти, інженерні технології і процеси, а також розуміння їх обмежень при вирішенні професійних завдань.

РН14. Застосовувати норми інженерної практики у сфері енергетичного машинобудування.

РН15. Розуміння нетехнічних (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) наслідків інженерної практики.

РН20. Розуміння необхідності самостійного навчання протягом життя.

РН21. Аналізувати розвиток науки і техніки.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

		Лабораторна робота 1 (ЛР 1)		
Лекція 1	Історія розвитку та загальна характеристика метрології		Одиниці вимірювання Різних систем та їх взаємне перетворення	Самостійна робота
Лекція 2	Метрологічна система України	ЛР 2	Основи теорії похибок вимірювань та оцінка точності геодезичних вимірювань	
Лекція 3	Міжнародне співробітництво у галузі метрології	ЛР 3	Дослідження оптичного мікрометра теодоліта	
Лекція 4	Різновиди та методи вимірювань	ЛР 4	Дослідження рену оптичного мікрометра теодоліта Дослідження ексцентриситету лімба і алідади теодоліта. Визначення помилок поділок лімба методам вимірювання постійного кута	
Лекція 5	Засоби вимірювань	ЛР 5		
Лекція 6	Основні положення теорій метрології	ЛР 6	Визначення коефіцієнта віддалеміра і асиметрії сітки ниток нівеліра.	
Лекція 7	Універсальні засоби вимірювання лінійних розмірів. Штангенінструменти.	ЛР 7	Контроль дециметрових і метрових поділок шашкової та інварної рейок. Повірка рівня рейки. Визначення прогину рейки	
Лекція 8	Універсальні засоби вимірювання лінійних розмірів. Мікрометричні інструменти.	ЛР 8	Державна система стандартизації	
Лекція 9	Універсальні засоби вимірювання лінійних розмірів. Важільно-механічні прилади.	ЛР 9	Державні стандарти України (ДСТУ) та інші нормативно-правові документи в галузі метрології, геодезії та землевпорядкування	
Лекція 10	Електромеханічні та електричні вимірювальні прилади	ЛР 10	Міжнародна стандартизація як основа якості	
Лекція 11	Мостові та компенсаційні методи вимірювання	ЛР 11	Організація робіт з стандартизації	
Лекція 12	Цифрові вимірювальні прилади	ЛР 12	Основні поняття та відомості про сертифікацію продукції	

Кваліметрія - наука про вимірювання та оцінку якості продукції.

Особливості управління якістю продукції.

Визначення ціни ділення барабанчика оптичного мікрометра і дослідження роботи механізму, що нахилляє плоскопаралельну пласти у нівеліра

Атестація виробництва та вимоги до нормативних документів на продукцію, що сертифікується.

Лекція 13	Правила й методи прийняття та застосування міжнародних і регіональних стандартів	ЛР 13	Сертифікація діяльності інженерів-землевпорядників та інженерів-геодезистів	Основи сертифікації продукції та систем якості.
Лекція 14	Стандартні зразки (СЗ) складу і властивостей речовин та матеріалів	ЛР 14-15	Акредитація органів з сертифікації продукції та атестація аудиторів	Сертифікація в Україні.
Лекція 15	Управління якістю продукції			Контроль якості продукції.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бакка М.Т., Тарасова В.В., Метрологія, стандартизація, сертифікація і акредитація. Частина 1. Метрологія, Ж: ЖІТІ, 2001. - 337 с. 2. Бакка М.Т., Тарасова В.В., Метрологія, стандартизація, сертифікація і акредитація. Частина 2. Стандартизація, сертифікація і акредитація, Ж: ЖІТІ, 2002. - 384 с. 3. Бичківський Р.В. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація: Підручник / Р.В. Бичківський, П.Г.Столярчук - Львів: Львівська політехніка, 2004. - 560 с. 4. Саранча Г.А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю: Підручник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 672 с. 5. Цюцюра В.Д., Цюцюра С.В. Метрологія та основи вимірювань: Навч. посіб. - К.: Знання-Прес, 2003. - 180 с. 6. Мережко В.В. Сертифікація продукції та послуг: Підручник - К.: Київ. нац. торг. - екон. ун-т, 2002. - 298 с. 7. Момот О.І. Менеджмент якості та елементи системи якості: Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007 - 368 с. 	Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Державний біотехнологічний університет [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://btu.kharkov.ua/ 2. Політика енергозбереження в Україні, проблеми та перспективи [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <www.qclub.org.ua/ua/energy_issues/energy_saving/policy>. 3. Бібліотека Громадської Спілки «Холодильна асоціація України» [Електроний ресурс]. – Режим доступу : http://ref.org.ua/ 4. Бібліотека енергозбереження [Електроний ресурс]. – Режим доступу : http://www.library.esco.co.ua/ 5. Онлайн бібліотека [Електроний ресурс]. – Режим доступу: http://thinbook.org/book/84-procesi-ta-aparati-promislovix-technologij-navchalnij-posibnik-shalugin-bc.html
------------	--	----------------------	---

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.